

Dolgozatom hipotézise, hogy a szocializmus időszakában az államirányítás és a politika az élet minden területére beférkőzött. A vizuális agitáció egyik látványos eszköze pedig nem más volt, mint a milliókat elérő hirdetési forma, a plakát. Kutatásom során a Magyar Nemzeti Galéria Plakátgyűjteményén keresztül azt vizsgáltam, hogy hogyan jelenik meg a szocialista ideológia a különböző plakáttípusokon és témákon keresztül.

A tárgyalt időszakban, 1957 és 1979 között, az azt megelőző Rákosi-rendszernél megengedőbb, de a mindennapi életet totálisan átszövő politikai berendezkedés alakult ki. Az állítást, mi alapján az élet egésze átpolitizálódott a Kádár-korszakban, a gyűjtemény több mint 10 000 darab, a vizsgált időszakba eső műtárgyán keresztül vizsgáltam. A plakátokat három fő típusra: politikai és propaganda-, kulturális, illetve kereskedelmi célú hirdetésre, a politikai plakátokat további két altémára; párt- és állami ideológiai, valamint szociális témákra bontva vizsgáltam, melyeket kategóriánként tovább tematizáltam a hirdetés tárgyának megfelelően. Az anyag feldolgozására és vizsgálatára a gyűjtemény online adatbázisából, az ún. The Museum System (TMS) rendszeréből kinyert műtárgylistákból kiindulva, évtizedekre lebontva, szűrhető és kereshető táblázatokat hoztam létre.

A kutatási folyamat során vizsgált plakátok elemzése megerősítette a dolgozat hipotézisét, mely szerint a szocialista államirányítás és propaganda nemcsak a politikai és gazdasági szférában volt jelen, hanem az élet minden területén. Így kulturális és szociális téren is a szocializmus mindennapjainak szerves részét alkotta. A dolgozat terjedelmi keretei ugyanakkor nem tették lehetővé az említett művészek monografikus feldolgozását, továbbá a téma összetettségénél fogva nem végeztem plakát-, illetve plakáttörténeti elemzéseket sem. Jelen kutatás során nem, vagy csak érintőlegesen tértem ki a plakát olyan fontos aspektusainak tárgyalására, mint annak mérete, vagyis, hogy hova szánták a hirdetést. Illetve nem érintettem a felelős kiadók, megrendelők témáját sem. Ezek, és számos további kérdés megválaszolása még várhat magára akár jelen kutatás folytatásaként, akár egy jövőbeli átfogó vizsgálat formájában. Ugyanakkor a dolgozat egy hosszabb munka első lépése, amely lehetővé tette az alapkutatások és rendszerezés elvégzését, ami további vizsgálatoknak is lehetőséget adhat a jövőben.